

Uitwerkingen hoofdstuk 4 even opgaven

Opgave 4.2 Bereken de oppervlakte2

a

$m(\text{g})$	80,0	1,00	4,00
$A(\text{m}^2)$	1,00	$\frac{1,00}{80,0}$	$4,00 \times \frac{1,00}{80,0} = 0,0500$

$$A = 0,0500 \text{ m}^2 = 500 \text{ cm}^2$$

b

Een stuk van 4 g weegt $\frac{4}{80}$ x zo zwaar als een stuk van 80 gram

Opgave 4.4 Bereken de oppervlakte4

$$A = \frac{3,520}{120} \times 1 \text{ m}^2 = 2,93 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 = 293 \text{ cm}^2$$

Opgave 4.6 Bereken de oppervlakte1

$$A = \frac{97,2}{230} \times 1 \text{ m}^2 = 4,23 \cdot 10^{-1} \text{ m}^2 = 4,23 \cdot 10^3 \text{ cm}^2$$

Opgave 4.8 Lineair verband2

a $\Delta y = 2$ als $\Delta x = 1$

b Als $x = 0$ dan $y = 3$

c Als $y = 0$ dan

$$2x + 3 = 0 \rightarrow 2x = -3 \rightarrow x = -1,5$$

d

$$2x = y - 3$$

$$x = \frac{y}{2} - \frac{3}{2} = 0,5y - 1,5$$

Opgave 4.10 Lengte van een draad bepalen door weging

a

$$m \text{ per meter} = \frac{30 \text{ g}}{9 \text{ m}} = 3,33 \frac{\text{g}}{\text{m}}$$

b $l = 0 \text{ m} \rightarrow$ massa haspel = 10,0 g

c

$$l = \frac{m}{m \text{ per meter}} = \frac{27,2 \text{ g}}{3,33 \frac{\text{g}}{\text{m}}} = 8,16 \text{ m}$$

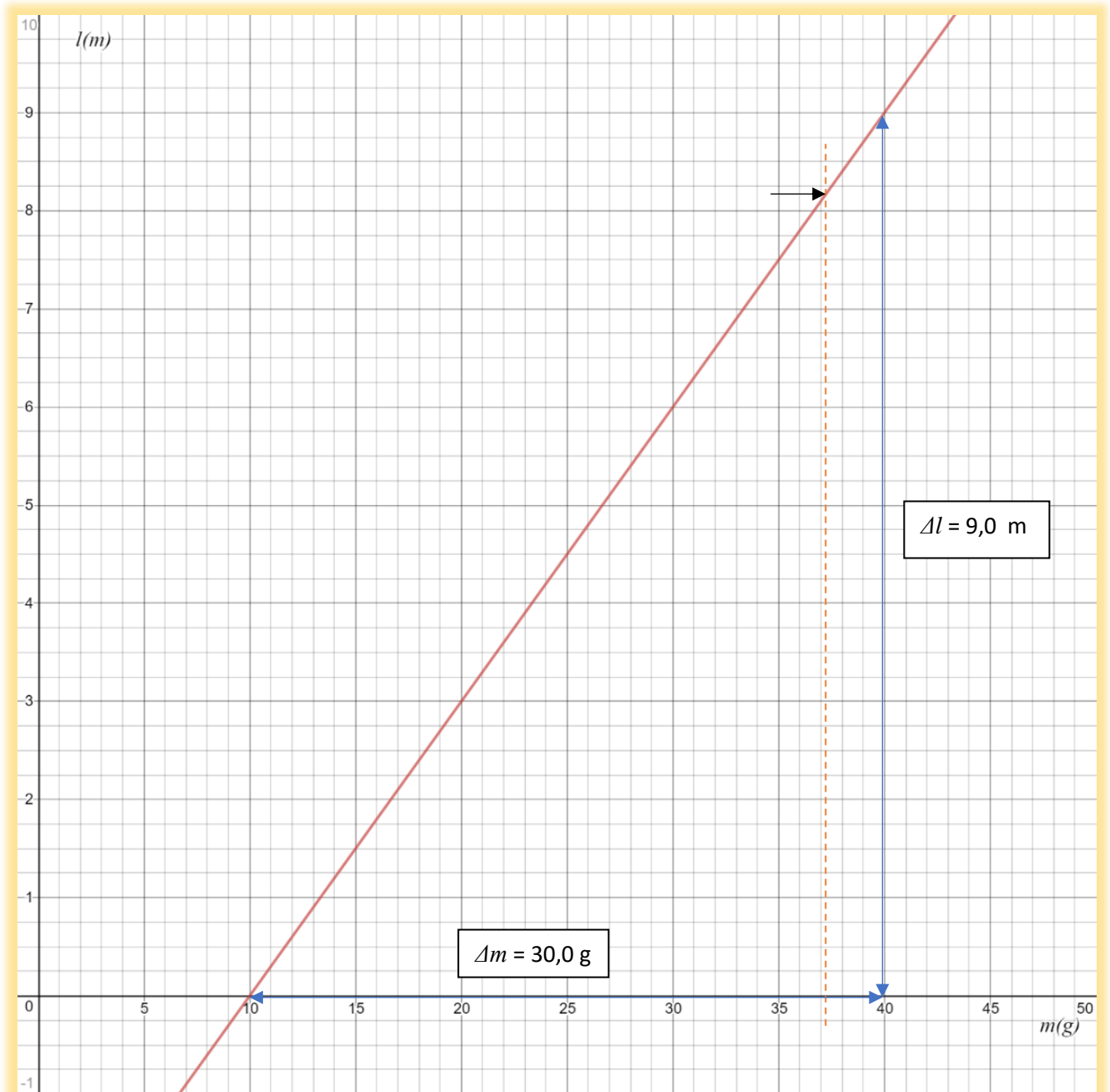
d
$$a = \frac{\Delta l}{\Delta m} = \frac{9,0 - 0,0}{40,0 - 10,0} = \frac{9,0}{30,0} = 0,30 \text{ m/g}$$

e
$$l = 0,30 \cdot m - 3,0$$

f Bereken de lengte van de draad als $m = 37,2 \text{ g}$

$$l = 0,30 \cdot m - 3,0 \rightarrow l = 0,30 \times 37,2 - 3,0 = 8,16 \text{ m}$$

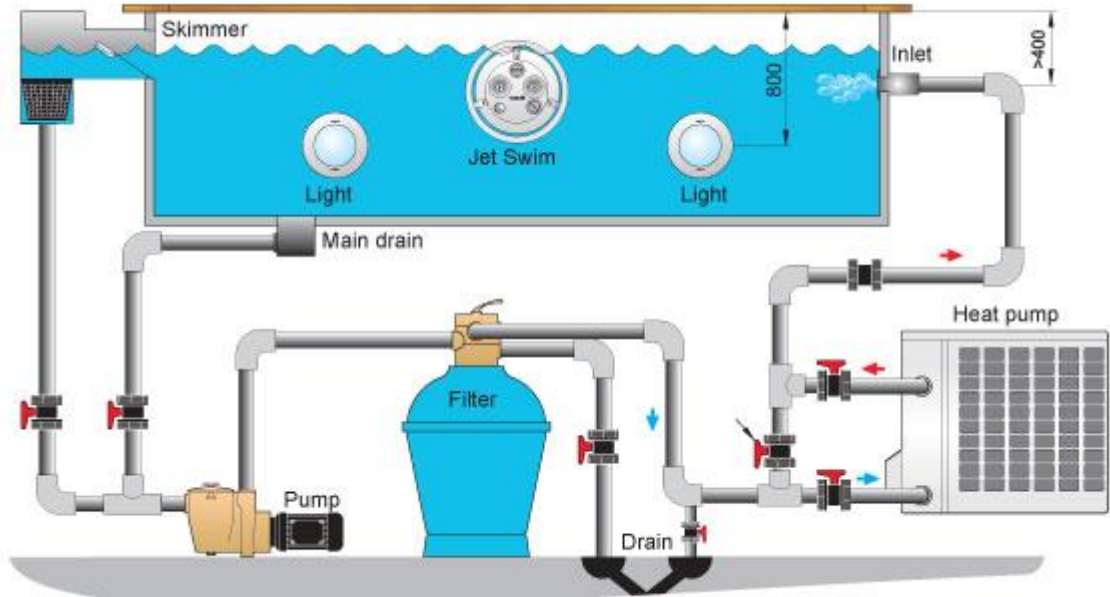
afgerond : $l = 8,2 \text{ m}$

Opgave 4.12 Doorstroomsnelheid

In een zwembad zit 100 m^3 water.

Een pomp zorgt voor een volumedebiet van 300 L/min . De toevoerleiding heeft een diameter van $2,8 \text{ cm}$.

$$a \quad t = \frac{V}{\phi_V} = \frac{100 \text{ m}^3}{0,300 \text{ m}^3/\text{min}} = 333 \text{ min}$$

$$b \quad \text{aantal} \times = \frac{24 \text{ h}}{333 \text{ min}} = \frac{24 \times 60 \text{ min}}{333 \text{ min}} = 4,3$$

$$c \quad \phi_V = v \cdot A \rightarrow$$

$$v = \frac{\phi_V}{A} = \frac{\phi_V}{0,25\pi d_2^2} = \frac{0,300 \text{ m}^3/\text{min}}{0,25\pi \cdot (2,8 \cdot 10^{-2} \text{ m})^2} = 487 \frac{\text{m}}{\text{min}} = \frac{487 \text{ m}}{60 \text{ s}} = 8,1 \text{ m/s}$$

Opgave 4.14 Hoeveel kunststof ?

$$V = A \cdot l$$

$$A = 0,25\pi(d_u^2 - d_i^2)$$

$$d_u = d_i + 2 \cdot \text{dikte} = 13,0 + 2 \times 13,0 = 39,0 \text{ mm}$$

$$V = 0,25\pi(d_u^2 - d_i^2) \cdot l = 0,25\pi(39^2 - 13^2) \text{ mm}^2 \times 2000 \text{ mm} = 2,12 \cdot 10^6 \text{ mm}^3$$

$$V = 2,12 \cdot 10^3 \text{ cm}^3$$

Opgave 4.16 Uitstroomtijd

a

$$v_{\text{begin}} = \sqrt{7,2 \times 2,00} = 3,79 \text{ m/s}$$
$$v_{\text{eind}} = \sqrt{7,2 \times 1,60} = 3,39 \text{ m/s}$$
$$v_{\text{gem}} = \frac{v_{\text{begin}} + v_{\text{eind}}}{2} = \frac{3,79 + 3,39}{2} = 5,49 \text{ m/s}$$
$$\phi_V = v_{\text{gem}} \cdot A = 5,49 \text{ m/s} \times 20 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 = 1,098 \cdot 10^{-2} \text{ m}^3/\text{s}$$
$$V_{\text{uitstroom}} = 0,25 \cdot \pi \times 2,00^2 \times 0,40 = 1,2566 \text{ m}^3$$
$$t = \frac{V_{\text{uitstroom}}}{\phi_V} = \frac{1,2566 \text{ m}^3}{1,098 \cdot 10^{-2} \text{ m}^3/\text{s}} = 114 \text{ s}$$

afgerond: $t = 1,1 \cdot 10^2 \text{ s}$

b Per minuut moet je $1,098 \cdot 10^{-2} \text{ m}^3/\text{s} \times 114 \text{ s} = 1,25 \text{ m}^3$ toevoeren
afgerond: per minuut moet je $1,3 \text{ m}^3$ toevoeren

Opgave 4.18 Hoeveel meter folie ?

a

$$m = \rho \cdot V \rightarrow V = \frac{m}{\rho}$$
$$m = m_{\text{rol+folie}} - m_{\text{rol}} = 1183 - 80 = 1103 \text{ g}$$
$$V = \frac{1103 \text{ g}}{0,91 \text{ g/cm}^3} = 1212 \text{ cm}^3$$

afgerond: $V = 1,2 \cdot 10^3 \text{ cm}^3$

b

$$V = l \cdot b \cdot \text{dikte} \rightarrow l = \frac{V}{b \cdot \text{dikte}}$$
$$l = \frac{1,2 \cdot 10^3 \text{ cm}^3}{50,0 \text{ cm} \times 20,0 \cdot 10^{-4} \text{ cm}} = 1,2 \cdot 10^4 \text{ cm} = 1,2 \cdot 10^2 \text{ m}$$

Opgave 4.20 Bereken de dichtheid

$$\rho = \frac{m}{V}$$
$$V = l \cdot b \cdot h = 10,0 \text{ cm} \times 8,0 \text{ cm} \times 4,0 \text{ cm} = 320 \text{ cm}^3$$
$$\rho = \frac{249,6 \text{ g}}{320 \text{ cm}^3} = 0,78 \text{ g/cm}^3$$

Opgave 4.22 Dichtheid van water bij hogere temperatuur

a Als water wordt opgewarmd neemt het volume toe en blijft de massa constant.
De dichtheid neemt dus af.

b

$$m = \rho \cdot V = 0,998 \frac{\text{g}}{\text{mL}} \times 50,0 = 49,9 \text{ g}$$

$$V_{40^\circ\text{C}} = 50,0 \text{ mL} + 0,21 \text{ mL} = 50,21 \text{ mL}$$

$$\rho_{40^\circ\text{C}} = \frac{m}{V} = \frac{49,9 \text{ g}}{50,21 \text{ mL}} = 0,994 \frac{\text{g}}{\text{mL}}$$

$$\Delta\rho = 0,004 \frac{\text{g}}{\text{mL}}$$

c $\rho = \frac{m}{V}$

Als V 2x zo groot wordt, dan wordt de dichtheid 2x zo klein.

Maar als ΔV 2x zo groot wordt, wordt V maar 0,42 mL groter en is de verandering van ρ heel klein.

Opgave 4.24 Water wordt ijs

De massa blijft hetzelfde en het volume wordt groter

Opgave 4.26 Dichtheid bepalen van een onbekende vaste stof

a $\rho = \frac{m}{V}$

$$V = 72,6 \text{ mL} - 60,0 \text{ mL} = 12,6 \text{ mL} = 12,6 \text{ cm}^3$$

$$\rho = \frac{34,0 \text{ g}}{12,6 \text{ cm}^3} = 2,70 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 2,70 \times \frac{10^{-3} \text{ kg}}{10^{-6} \text{ m}^3} = 2,70 \times 10^3 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

b $m = \rho \cdot V$

$$V = l \cdot b \cdot h = 40,0 \times 40,0 \times 3,00 = 4800 \text{ cm}^3 = 4800 \times 10^{-6} \text{ m}^3 = 4,8 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$$

$$m = 2,7 \cdot 10^3 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 4,8 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3 = 12,96 \text{ kg}$$

$$\text{afgerond : } m = 13,0 \text{ kg}$$

Opgave 4.28 Dichtheid van een vloeistofmengsel

Een bekerglas wordt gevuld met 50,0 mL water en 50,0 mL alcohol.

Het totale volume is 96,3 mL. Er treedt blijkbaar *volumecontractie* op.

a Bij volumecontractie bij mengen van vloeistoffen is het volume van het mengsel kleiner dan de som van de afzonderlijke hoeveelheden.

b

$$\rho = \frac{m_{\text{mengsel}}}{V_{\text{mengsel}}}$$

$$m_{\text{alcohol}} = \rho \cdot V = 0,79 \frac{\text{g}}{\text{mL}} \times 50,0 \text{ mL} = 39,5 \text{ g}$$

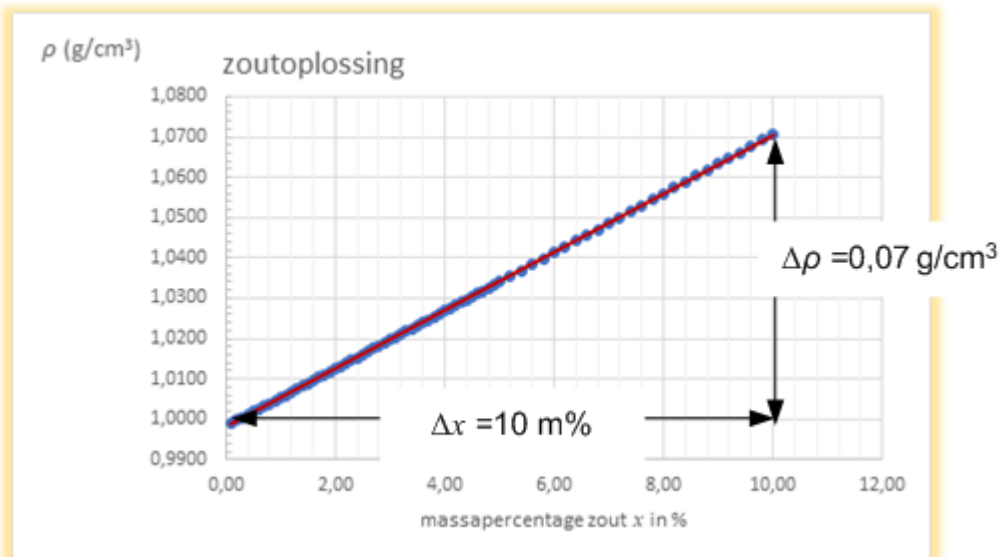
$$m_{\text{water}} = \rho \cdot V = 1,00 \frac{\text{g}}{\text{mL}} \times 50,0 \text{ mL} = 50,0 \text{ g}$$

$$m_{\text{mengsel}} = 39,5 \text{ g} + 50,0 \text{ g} = 89,5 \text{ g}$$

$$\rho = \frac{89,5 \text{ g}}{96,3 \text{ mL}} = 0,929 \frac{\text{g}}{\text{mL}}$$

$$\text{afgerond : } \rho = 0,93 \frac{\text{g}}{\text{mL}}$$

Opgave 4.30 Dichtheid van een keukenzoutoplossing

a

$$\frac{m_{\text{zout}}}{m_{\text{zout}} + 100} = 0,03 \rightarrow m_{\text{zout}} = 0,03 \cdot (m_{\text{zout}} + 100)$$

$$m_{\text{zout}} = 0,03 \cdot m_{\text{zout}} + 3 \rightarrow 0,97 m_{\text{zout}} = 3 \rightarrow m_{\text{zout}} = \frac{3}{0,97} = 3,092 \text{ g}$$

b

$$\text{hellingsgetal : } a = \frac{\Delta \rho}{\Delta x} = \frac{0,070 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}}{10 \text{ m}\%} = 0,0070 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3 \text{ m}\%}$$

$$\text{afsnijding } y\text{-as : } b = 1,00 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$\rho = 0,0070 \cdot x + 1,00$$

c

$$\rho = 0,0070 \cdot x + 1,0$$

$$\rho = 1,024 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$1,024 = 0,0070x + 1,0 \rightarrow 0,0070x = 0,024 \rightarrow x = \frac{0,024}{0,0070} = 3,4 \text{ m\%}$$

d Klopt met grafiek !

Opgave 4.32 Mengsel van vaste stoffen

De massa neemt toe terwijl het volume hetzelfde blijft.

De dichtheid neemt dus toe.

Opgave 4.34 Percentage alcohol nauwkeurig bepalen

De grafiek van opgave 4.32 is aangepast. Je kunt deze nu beter aflezen.

De grafiek wordt benaderd door twee rechte lijnen. De rode lijn geldt voor het domein van 0 tot 40 m% ($0\% < x \leq 40\%$) de oranje lijn geldt voor het domein vanaf 40 % ($x > 40\%$).

a rode lijn

$$\text{hellingsgetal : } a = \frac{\Delta\rho}{\Delta x} = \frac{-0,100 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}}{67 \text{ m\%}} = -1,49 \cdot 10^{-3} \frac{\text{g}}{\text{cm}^3 \text{ m\%}}$$

$$\text{afsnijding } y - \text{as : } b = 1,00 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$\rho = -1,49 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,00$$

b oranje lijn

$$\text{hellingsgetal : } a = \frac{\Delta\rho}{\Delta x} = \frac{-0,200 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}}{80 \text{ m\%}} = -2,5 \cdot 10^{-3} \frac{\text{g}}{\text{cm}^3 \text{ m\%}}$$

$$\text{afsnijding } y - \text{as : } b = 1,03 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$\rho = -2,5 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,03$$

c

$$\rho = -1,49 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,00$$

$$\rho = 0,9650 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$0,9650 = -1,49 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,00 \rightarrow -1,49 \cdot 10^{-3} \cdot x = -0,035$$

$$x = \frac{-0,035}{-1,49 \cdot 10^{-3}} = 23,5 \text{ m\%}$$

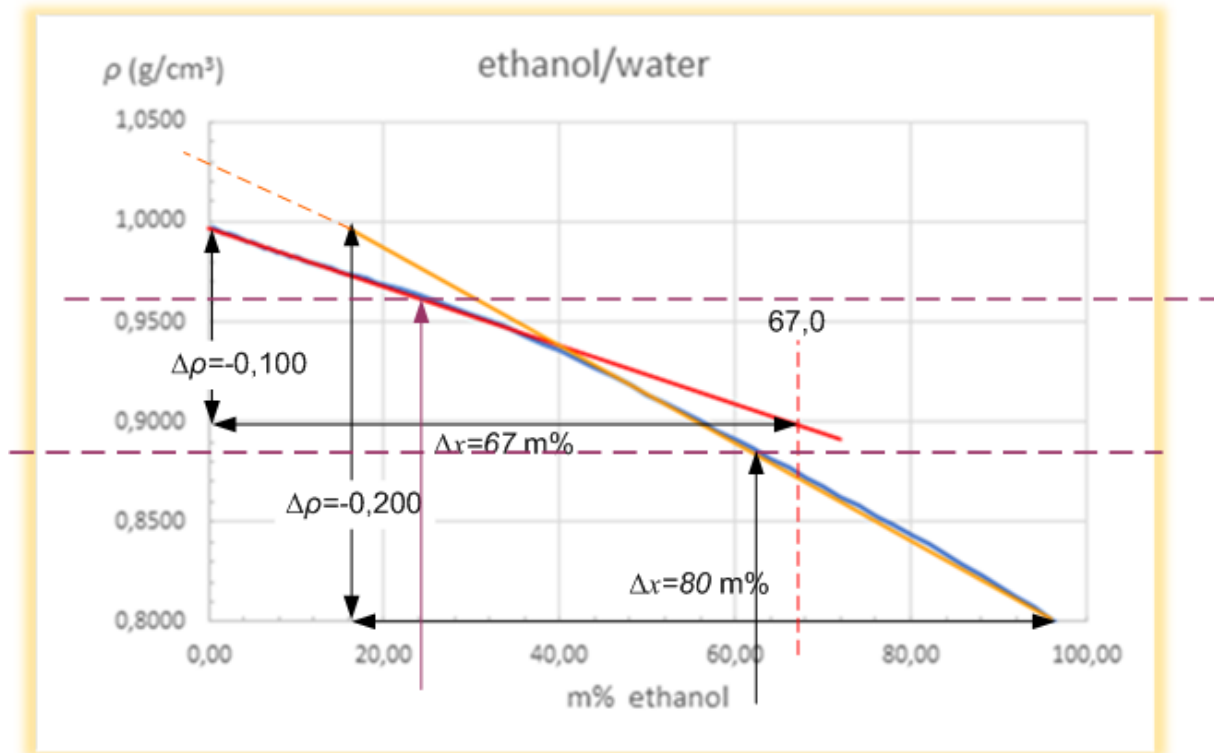
d

$$\rho = -2,5 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,03$$

$$\rho = 0,8850 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$0,8850 = -2,5 \cdot 10^{-3} \cdot x + 1,03 \rightarrow -2,5 \cdot 10^{-3} \cdot x = -0,145$$

$$x = \frac{-0,145}{-2,5 \cdot 10^{-3}} = 58 \text{ m\%}$$

Opgave 4.36 Hoeveel moleculen in een druppel

$$m_{\text{druppel}} = \rho \cdot V = 1,0 \cdot \frac{\text{kg}}{\text{L}} \times 50 \cdot 10^{-6} \text{ L} = 50 \cdot 10^{-6} \text{ kg} = 50 \cdot 10^{-3} \text{ g}$$

$$1 \text{ mol watermoleculen} = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ moleculen} = 18 \text{ g}$$

$$50 \cdot 10^{-3} \text{ g} = \frac{50 \times 10^{-3} \text{ g}}{18 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 2,78 \times 10^{-3} \text{ mol} = 2,78 \times 10^{-3} \times 6,022 \times 10^{23} \text{ moleculen}$$

$$50 \text{ g} = 1,7 \cdot 10^{21} \text{ moleculen}$$

Opgave 4.38 Dichtheid CO₂ bij verschillende temperaturen

a

$$m = \rho \cdot V$$

$$m = 1,80 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 500 \times 10^{-6} \text{ m}^3 = 9,00 \times 10^{-4} \text{ kg}$$

b De dichtheid verandert niet omdat massa en volume hetzelfde blijven.

c Het volume wordt groter, het gas zet uit.
De massa blijft hetzelfde, dus de dichtheid wordt kleiner.

d Je moet de temperatuur en de druk vermelden.

Opgave 4.40 Soorten polyetheen (PE)

a De molecuulmassa hangt af van het aantal monomeren C_2H_4 ?

b $M = 2M_C + 4M_H = 2 \times 12,01 + 4 \times 1,008 = 28,052 \text{ u}$

c In één molecuul HDPE-300 zitten meer dan $\frac{250000}{28,052} = 89000$ moleculen etheen

d De massa van de atomen per cm^3 is voor water groter dan voor polyetheen.

Opgave 4.42 Drijven1

$$m_{\text{blok}} = \rho \cdot V = 920 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 500 \cdot 10^{-6} \text{ m}^3 = 0,46 \text{ kg}$$

$$m_{\text{verplaatst water}} = 0,46 \text{ kg} \rightarrow V_{\text{verplaatst water}} = 0,46 \text{ L}$$

$$V_{\text{blok}} = 500 \text{ cm}^3 = 0,5 \text{ L}$$

$$\% \text{ boven water} = \frac{0,46}{0,5} \times 100\% = 92\%$$

Opgave 4.44 Drijven3

$$\text{Stel } V_{\text{blokje}} = 1 \text{ L} \rightarrow V_{\text{verplaatste vloeistof}} = 0,9 \text{ L}$$

$$m_{\text{blokje}} = \rho \cdot V = 800 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 10^{-3} \text{ m}^3 = 0,8 \text{ kg}$$

$$m_{\text{verplaatste vloeistof}} = 0,8 \text{ kg}$$

$$\rho_{\text{vloeistof}} = \frac{0,8 \text{ kg}}{0,9 \text{ L}} = 0,89 \frac{\text{kg}}{\text{L}}$$

Opgave 4.46 Lagen van verschillende temperatuur

In de afbeelding zie je het temperatuurverloop in een vijver in de zomer en in de winter.

De temperatuur onderin blijft altijd 4°C .

a Het water van 8°C heeft de laagste dichtheid in de zomer.

b Het water van 0°C heeft de laagste dichtheid in de zomer.

c Water van 4°C heeft de grootste dichtheid.

Opgave 4.48 Warme en koude lucht

Warme lucht heeft een lagere dichtheid en wordt verdrongen door koudere lucht die naar beneden zakt.

Opgave 4.50 Experiment opwaartse kracht met virtueel lab Splash van utwente

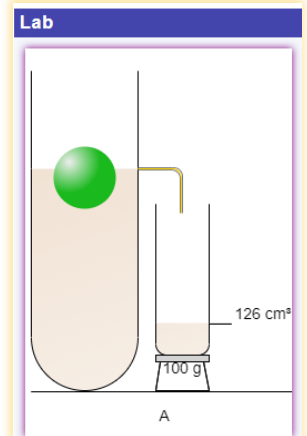
Kies voor het lab ARCHIMEDES

Kies voor een voorwerp van vurenhout en stel de massa in op 100 g en kies voor de vloeistof aceton. Laat het voorwerp in de vloeistof zakken.

E4.2

Dichtheid	Drijven en zinken	Relatieve dichtheid	Archimedes
Object eigenschappen			
Massa	<input type="text"/>	99.74 g	
Volume	<input type="text"/>	180.00 cm ³	
Dichtheid	<input type="text"/>	0.55 g/cm ³ Vurenhout	
Vloeistof	<input type="text"/>	0.79 g/cm ³ Aceton	

Bij het uitvoeren van het experiment zie je dat het voorwerp blijft drijven.

Door het voorwerp wordt 127 cm³ vloeistof verplaatst.

De verplaatste vloeistof heeft een massa van 100 g.

$$a \quad m_{\text{voorwerp}} = m_{\text{verplaatste vloeistof}} = 100 \text{ g}$$

$$b \quad m = \rho \cdot V = 0,79 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \times 127 \text{ cm}^3 = 100 \text{ g}$$

Een voorwerp verplaatst 150 g water en blijft zweven.

c Het voorwerp heeft dus een massa van 150 g en een volume van 150 g water ,dus 150 cm³.

$$V = 150 \text{ cm}^3$$

$$m = 150 \text{ g}$$

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{150 \text{ g}}{150 \text{ cm}^3} = 1,00 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

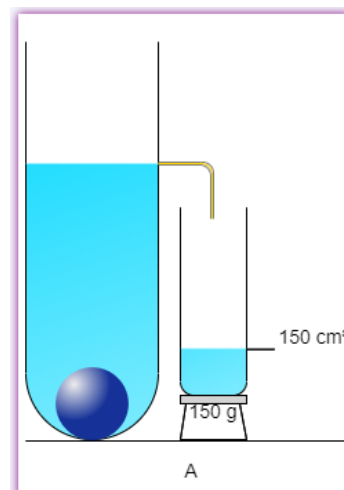
Een voorwerp van 200 g verplaatst 150 g water en zinkt naar de bodem.

d

$$V = 150 \text{ cm}^3$$

$$m = 200 \text{ g}$$

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{200 \text{ g}}{150 \text{ cm}^3} = 1,33 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

Opgave 4.52 Hoeveelheid opgeloste stof

Een suikeroplossing heeft een concentratie van 25,0 g/L en een volume van 750 mL.

a Als je 5 L oplossing hebt van 2 g/L, dan is er $5 \times 2 = 10$ g opgelost.

ofwel $m = c \cdot V$

b

$$m = c \cdot V$$

$$m = 25,0 \frac{\text{g}}{\text{L}} \times 0,750 \text{ L} = 18,75 \text{ g}$$

$$\text{afgerond : } m = 18,8 \text{ g}$$

Opgave 4.54 Oplossing maken met bepaalde molariteit (M)

$$c = 0,1023 \text{ M}$$

$$c = 0,1023 \frac{\text{mol}}{\text{L}}$$

$$M_{\text{NaCl}} = M_{\text{Na}} + M_{\text{Cl}} = 22,99 + 35,45 = 58,44 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$

$$c = 0,1023 \times 58,44 = 5,978 \frac{\text{g}}{\text{L}}$$

Je moet 5,978 g NaCl oplossen per liter

Opgave 4.56 Simulatie PhET over oplossen

a

$$\text{aantal mol} = c \cdot V = 0,57 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times 0,500 \text{ L} = 0,285 \text{ mol}$$

$$m = \text{aantal mol} \times M_{\text{NiCl}_2}$$

$$M_{\text{NiCl}_2} = M_{\text{Ni}} + 2M_{\text{Cl}} = 58,71 + 2 \times 35,45 = 129,6 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$

$$m = 0,285 \text{ mol} \times 129,6 \frac{\text{g}}{\text{mol}} = 36,93 \text{ g}$$

$$\text{afgerond : } m = 37 \text{ g}$$

b

$$c = \frac{0,285 \text{ mol}}{0,700 \text{ L}} = 0,407 \frac{\text{mol}}{\text{L}} = 0,407 \text{ M}$$

$$\text{afgerond : } c = 0,41 \text{ M}$$

c blijft 0,41 M

e

$$\text{aantal mol} = c \cdot V = 0,400 \text{ L} \times 0,407 \frac{\text{mol}}{\text{L}} = 0,163 \text{ mol}$$

$$c = \frac{0,163 \text{ mol}}{0,350 \text{ L}} = 0,466 \frac{\text{mol}}{\text{L}} = 0,466 \text{ M}$$

$$\text{afgerond : } c = 0,47 \text{ M}$$

E4.3

E4.5**Opgave 4.58 Verband tussen concentratie (c) en extinctie (E) is lineair**

In deze simulatie van de PhET-site kun je oefenen met een spectrofotometer. Hierbij kun je meten hoeveel licht er wordt geabsorbeerd door een gekleurde doorzichtige oplossing. De kleur van het licht kan ingesteld worden. De *extinctie* (absorbantie/absorbance) is een maat voor de absorptie van het licht. De volgende metingen zijn verricht met rood licht met een golflengte van 703 nm bij een oplossing van koper(II)sulfaat. (zie afbeelding hierna)

<i>c</i> (mM)	50	130
<i>E</i>	0,18	0,47

a

$$a = \frac{\Delta E}{\Delta c} = \frac{0,47 - 0,18}{130 - 50} = \frac{0,29}{80 \text{ mM}} = 3,6 \cdot 10^{-3} \text{ 1/mM}$$

$$E = ac + b$$

$$0,18 = 3,6 \cdot 10^{-3} \text{ 1/mM} \times 50 \text{ mM} + b \rightarrow b = 0,18 - 0,18 = 0$$

$$E = 3,6 \cdot 10^{-3} \cdot c$$

b

$$E = 3,6 \cdot 10^{-3} \cdot c$$

$$c = \frac{E}{3,6 \cdot 10^{-3}} \rightarrow c = \frac{1}{3,6 \cdot 10^{-3}} \rightarrow c = 278 \cdot E \quad c \text{ in mM}$$

c

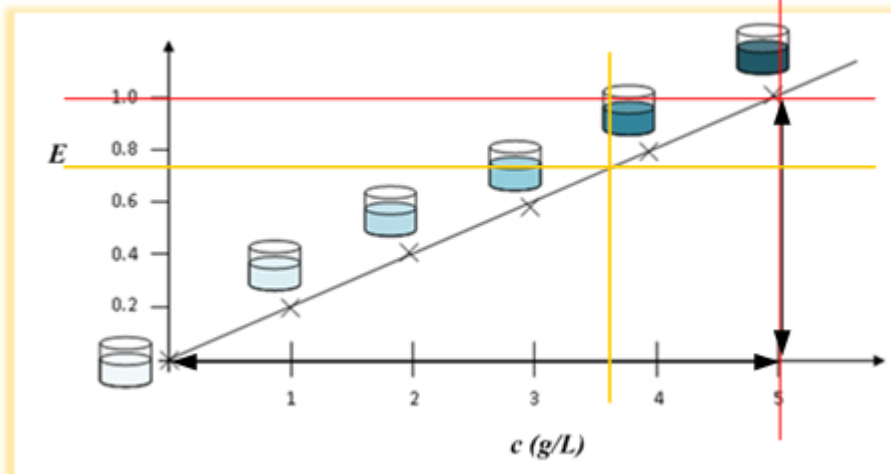
$$c = 278 \cdot E$$

$$E = 0,36$$

$$c = 278 \times 0,36 = 100 \text{ mM}$$

Opgave 4.60 IJklijn

a Stel een formule op voor deze grafiek.

$$a = \frac{\Delta E}{\Delta c} = \frac{1,0}{5 \text{ g/L}} = 0,20 \text{ L/g}$$

$$E = 0,20 \cdot c$$

b $E = 0,20 \cdot c$

$$0,74 = 0,20c \rightarrow c = \frac{0,74}{0,20} = 3,7 \text{ g/L}$$

Klopt met de grafiek!

Opgave 4.62 Maximaal toegestane concentratie van koolmonoxide (CO)

a

$$MAC - waarde = 25 \text{ ppm} = \frac{25 \mu\text{g}}{10^6 \text{ g}} = \frac{25 \times 10^{-3} \text{ mg}}{10^3 \text{ kg}} = \frac{25 \times 10^{-6} \text{ mg}}{\text{kg}}$$

$$\rho_{lucht} = 1,29 \text{ kg/m}^3 \rightarrow V_{1,29 \text{ kg}} = 1 \text{ m}^3 \rightarrow V_{1 \text{ kg}} = \frac{1}{1,29} \text{ m}^3 = 0,775 \text{ m}^3$$

$$25 \text{ ppm} = \frac{25 \times 10^{-6} \text{ mg}}{\text{kg}} = \frac{25 \times 10^{-6} \text{ mg}}{0,775 \text{ m}^3} = 3,2 \cdot 10^{-5} \frac{\text{mg}}{\text{m}^3}$$

b

$$M_{CO} = M_C + M_O = 12,01 + 16,00 = 28,01 \text{ g/mol} = 28,01 \text{ mg/mmol}$$

$$25 \text{ ppm} = \frac{3,2 \cdot 10^{-5} \text{ mg/m}^3}{28,01 \text{ mg/mmol}} = 1,15 \cdot 10^{-6} \text{ mmol/m}^3$$

$$\text{afgerond} : 25 \text{ ppm} = 1,2 \cdot 10^{-6} \text{ mmol/m}^3$$

Opgave 4.64 Interpoleren tussen 2 meetpunten

Bij 20,0 °C : $H_{max} = 17,3 \text{ g/m}^3$

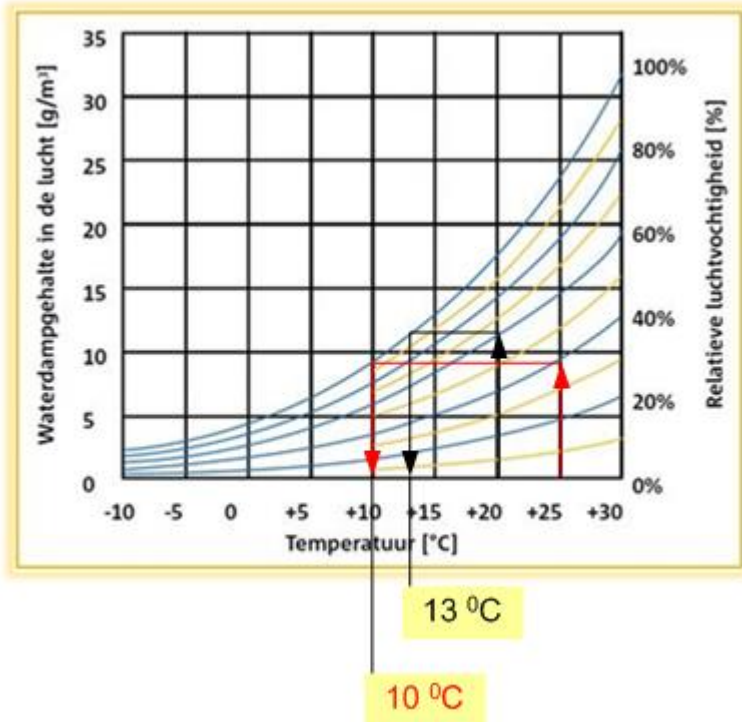
Bij 21,0 °C : $H_{max} = 18,4 \text{ g/m}^3$

Bereken d.m.v. *interpolatie* de maximale absolute vochtigheid bij 20,7 °C.

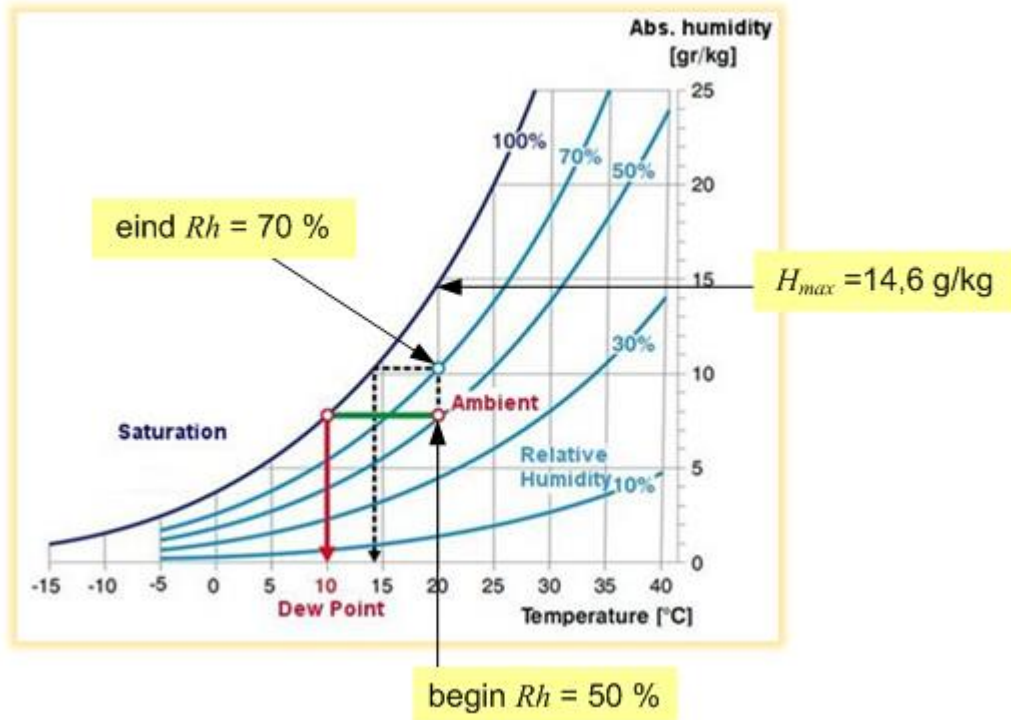
$T(^{\circ}\text{C})$	20,0	21,0	20,7
$H(\text{g/m}^3)$	17,3	18,4	$17,3 + \frac{0,7}{1,0} \times (18,4 - 17,3) = 18,1$

Opgave 4.66 Dauwpunt aflezen uit grafiek

- a Het dauwpunt van lucht van 20 °C en $Rh = 60\%$ is 13 °C.
- b Het dauwpunt van lucht van 25 °C en $Rh = 40\%$ is 10 °C.

Opgave 4.68 Klimaatkast

- a $Rh = 50\%$ (zie grafiek)
- b Door stoom ofwel waterdamp in de lucht te blazen wordt het waterdampgehalte verhoogd.

c $H_{\max,20\text{ C}} = 14,6 \text{ g/kg}$ (zie grafiek)

$$d \quad \rho_{\text{lucht}} = 1,18 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \rightarrow 1 \text{ kg} = \frac{1}{1,18} = 0,847 \text{ m}^3$$

$$H_{\max,20\text{ C}} = \frac{14,6 \text{ g}}{\text{kg}} = \frac{14,6 \text{ g}}{0,847 \text{ m}^3} = 17,2 \frac{\text{g}}{\text{m}^3}$$

Opgave 4.70 Toerental wielen

$$v_{\text{omtrek}} = 100 \frac{\text{km}}{\text{h}} = \frac{100 \times 1000 \text{ m}}{3600 \text{ s}} = 27,8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$\text{omtrek} = \pi d = \pi \times 0,60 = 1,885 \text{ m}$$

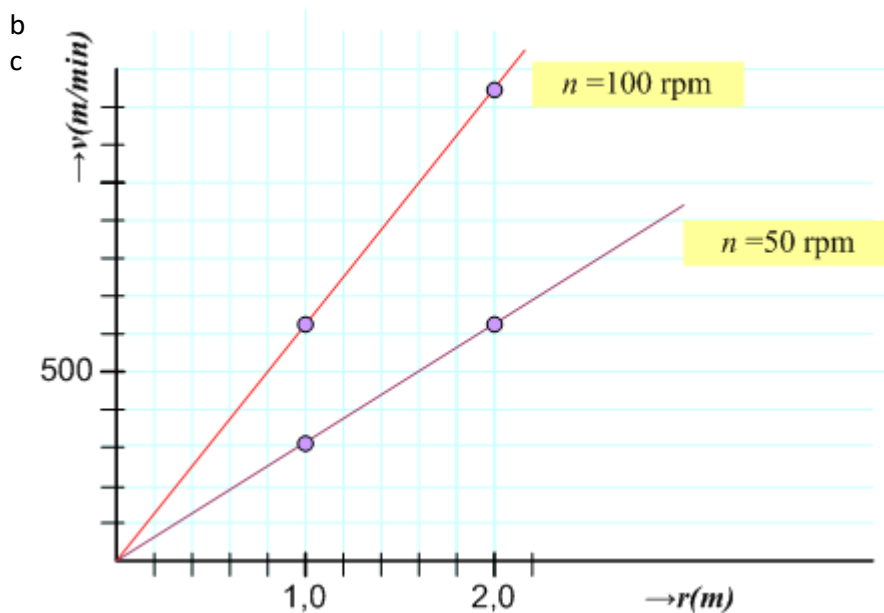
$$n = \frac{v}{O} = \frac{27,8 \frac{\text{m}}{\text{s}}}{1,885 \text{ m}} = 14,75 \frac{1}{\text{s}} = 14,75 \times 60 = 885 \text{ rpm}$$

Opgave 4.72 Toerental en snelheid 2

Een schijf draait rond met een toerental van 100 rpm.

a $O = \pi \cdot d = 2\pi r$

$$v = n \cdot O = 100 \times 2\pi r = 628 \cdot r \quad (\text{m/min})$$

Opgave 4.74 Verwarmen van een vloeistof

a $Q = m \cdot c \cdot \Delta T$

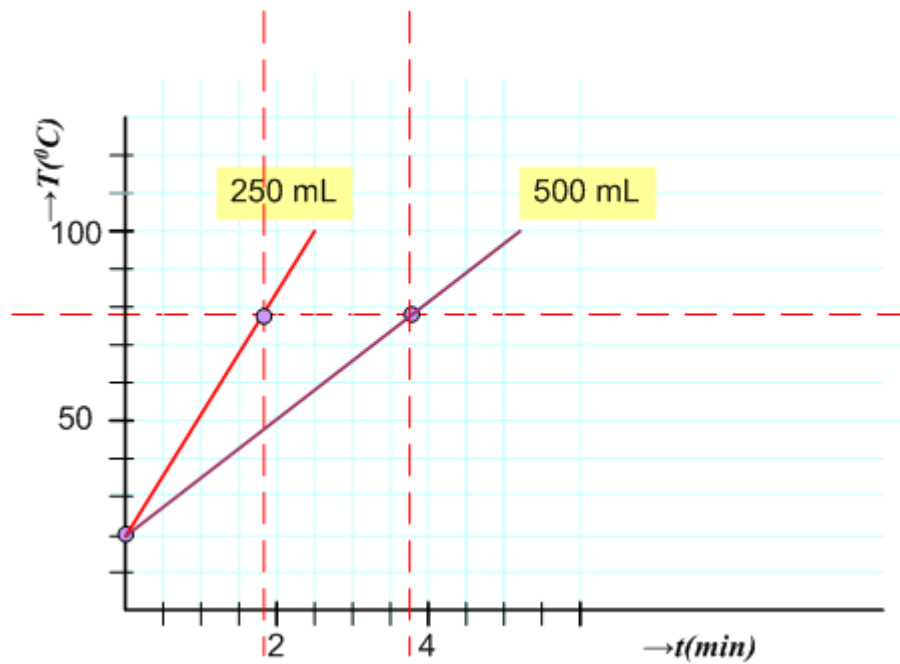
$$m = \rho \cdot V = 800 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 500 \cdot 10^{-6} \text{ m}^3 = 0,400 \text{ kg}$$

$$\Delta T = 78,0 - 20,0 = 58,0 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$Q = 0,400 \text{ kg} \times 2440 \frac{\text{J}}{(\text{kg} \times ^\circ\text{C})} \times 58,0 \text{ } ^\circ\text{C} = 5,66 \cdot 10^4 \text{ J}$$

$$t = \frac{Q}{P} = \frac{5,66 \cdot 10^4 \text{ J}}{250 \frac{\text{J}}{\text{s}}} = 2,26 \cdot 10^2 \text{ s} = 3,77 \text{ min} \quad \text{of} \quad t = 3 \text{ min en } 46 \text{ s}$$

b

c De toegevoerde warmte voor dezelfde temperatuurstijging is dan 2 x zo klein en de tijd is dus ook 2 x zo klein. Zie grafiek.

d

voor 500 mL

$$a = \frac{\Delta T}{\Delta t} = \frac{58,0 \text{ } ^\circ\text{C}}{3,77 \text{ min}} = 15,4 \text{ } ^\circ\text{C}/\text{min}$$

$$b = 20,0 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$T = 15,4 \cdot t + 20,0$$

voor 250 mL

$$a = \frac{\Delta T}{\Delta t} = \frac{58,0 \text{ } ^\circ\text{C}}{1,88 \text{ min}} = 30,8 \text{ } ^\circ\text{C}/\text{min}$$

$$b = 20,0 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$T = 30,8 \cdot t + 20,0$$

e Het hellingsgetal is hier de temperatuurstijging per minuut.

Opgave 4.76 Eenheden van elektrische energie

a $E_{\text{elektrisch}} = 2 \text{ kW} \times 2 \text{ h} = 4 \text{ kWh}$

b $Q = m \cdot c \cdot \Delta T = 1 \text{ kg} \times 4180 \frac{\text{J}}{(\text{kg} \times ^\circ\text{C})} \times 80 \text{ } ^\circ\text{C} = 3,34 \cdot 10^5 \text{ J}$

$$Q = 3,34 \cdot 10^5 \text{ J} = \frac{3,34 \cdot 10^5 \text{ J}}{3,6 \cdot 10^6 \frac{\text{J}}{\text{kWh}}} = 0,093 \text{ kWh}$$

c $\text{kosten} = 0,093 \text{ kWh} \times 0,27 \frac{\text{euro}}{\text{kWh}} = 0,025 \text{ euro}$